

3.1 Dimensijas

DUAL.AI.TEACHer ietvars ir strukturēts kā visaptveroša divdimensiju matrica, kas ietver kopumā 18 pamatkompetences, no kurām katra rodas divu galveno dimensiju krustpunktā, ap kurām ietvars ir organizēts. Horizontālā dimensija definē galvenās jomas, kas raksturo mācīšanas un mācīšanās praksi, atspoguļojot ietvara pedagoģisko dimensiju. Vertikālā dimensija aptver MI galvenos aspektus, atspoguļojot tehnoloģiskos un ētiskos aspektus, kas saistīti ar tā integrāciju izglītības kontekstos.

Šī struktūra ļauj ietvaram sistemātiski saistīt pedagoģiskās kompetences ar MI saistītajām zināšanām un prasmēm, nodrošinot, ka katra identificētā kompetence atspoguļo gan izglītības mērķi, gan konkrētu MI izpratnes vai pielietojuma dimensiju.

DUAL.AI.TEACHer horizontālā dimensija

Ietvara horizontālā dimensija ir aizgūta no DigCompEdu ietvara, kas identificē galvenās jomas, kuras raksturo mācīšanas un mācīšanās praksi digitālajā vidē. Šīs jomas aptver skolotāju veiktās pamata pedagoģiskās darbības — sākot no profesionālās iesaistes un digitālo resursu pārvaldības līdz mācīšanās pieredzes izstrādei un īstenošanai, vērtēšanas stratēģiju ieviešanai un izglītojamo aktīvas iesaistes un digitālo kompetenču veicināšanai.

Ņemot vērā AI Pioneers ietvaru, DUAL.AI.TEACHer ietvars pārņem šo dimensiju, lai balstītu ar MI saistītās kompetences plašākā pedagoģiskajā praksē, kas jau atzīta par būtisku efektīvai mācīšanai, saskaņojot tās ar šo praksi. Horizontālā dimensija ir sadalīta šādās sešās jomās:

- **Profesionālā iesaiste:** šī joma pievēršas MI balstītu resursu izmantošanai profesionālajā mijiedarbībā, piemēram, saziņā, sadarbībā un profesionālajā pilnveidē, saistībā ar dažādām ieinteresētajām pusēm institucionālā kontekstā.
- **Digitālie resursi:** šī joma pievēršas MI balstītu mācību resursu atbildīgai atlasei, izveidei, pielāgošanai, izmantošanai, novērtēšanai un koplietošanai.
- **Mācīšana un mācīšanās:** šī joma pievēršas MI balstītu resursu iespējamai integrācijai un turpmākai pārvaldībai mācīšanas un mācīšanās procesos.
- **Vērtēšana:** šī joma pievēršas MI balstītu resursu iespējamai integrācijai izglītības vērtēšanas procesos.
- **Izglītojamo pilnvarošana:** šī joma pievēršas MI balstītu resursu izmantošanai, lai atbalstītu un uzlabotu uz izglītojamo vērstas mācīšanas un mācīšanās stratēģijas.
- **Izglītojamo (MI) digitālās kompetences veicināšana:** šī joma pievēršas pedagoģiskajām kompetencēm, kas nepieciešamas, lai atbalstītu un vadītu izglītojamos viņu pašu MI digitālās kompetences attīstīšanā.

DUAL.AI.TEACHer vertikālā dimensija

Ietvara vertikālā dimensija ir aizgūta no UNESCO MI kompetenču ietvara skolotājiem, kas sākotnēji identificē piecus galvenos MI kompetences aspektus, kuri ir būtiski mācīšanas praksei: uz cilvēku vērsta domāšana, MI ētika, MI pamati un pielietojumi, MI pedagoģija un MI profesionālajai pilnveidei.

DUAL.AI.TEACHer ietvara vajadzībām šie pieci aspekti ir samazināti līdz trim. Divas no sākotnējām jomām — MI pedagoģija un MI profesionālajai pilnveidei — tika izslēgtas, jo horizontālā dimensija jau ietvēra šīs jomas, kaut arī nedaudz citā formā. Turklāt vertikālās un horizontālās dimensijas krustpunkts radīja liekas kompetences. Tāpēc tika nolemts tās izslēgt no vertikālās ass, lai izvairītos no pārklāšanās un nodrošinātu konceptuālu konsekveni visā matricā.

Vertikālā dimensija ir izklāstīta šādos trīs aspektos:

- **Uz cilvēku vērsta domāšana:** šis aspekts attiecas uz vērtību un attieksmju kopumu, kas skolotājiem jāpatur prātā, risinot cilvēka un MI mijiedarbību, lai prioritizētu cilvēku vajadzības, spriedumus un labbūtību.
- **MI ētika:** šis aspekts izklāsta pamata ētikas principus, regulējumu, institucionālo politiku un praktiskās vadlīnijas, kas reglamentē MI izmantošanu un kuras skolotājiem jāizprot, jāpiemēro ikdienas praksē un jāpalīdz pielāgot konkrētām vajadzībām un izglītības kontekstiem.
- **MI pamati un pielietojumi:** šis aspekts definē konceptuālās zināšanas un pārnesamās prasmes, kas skolotājiem nepieciešamas, lai izprastu MI darbības principus, kā arī lai izvēlētos, piemērotu un radoši pielāgotu tos, veidojot mācību vidi, ko efektīvi atbalsta MI balstīta mācīšanas un mācīšanās prakse.

No trim saglabātajiem aspektiem divi tiek uzskatīti par MI caurviju aspektiem (uz cilvēku vērsta domāšana un MI ētika), jo tie neattiecas uz konkrētu priekšmeta jomu, bet drīzāk pārstāv caurviju dimensijas, kas ietekmē un caurstrāvo visu ar MI saistīto mācīšanas prakšu, vērtību un profesionālās rīcības spektru. Trešais aspekts (MI pamati un pielietojumi) tiek uzskatīts par saturiski specifisku MI aspektu, jo tas attiecas uz konceptuālajām zināšanām un specifiskajām tehniskajām prasmēm, kas skolotājiem jāapgūst, lai izprastu, izvēlētos un piemērotu MI rīkus savā mācīšanas praksē.

Revision #3

Created 2026-09-01 09:14:31 UTC by Alexander

Updated 2026-09-03 09:55:52 UTC by Alexander